

KARTA KURSU

rok akademicki 2024/2025

Kierunek: Psychologia

Tryb prowadzenia studiów:

Stopień: studia jednolite magisterskie

Rok: I

Semestr: I (zimowy)

Nazwa	Podstawy metodologii badań psychologicznych
Nazwa w j. ang.	Basics of psychological research methodology

Koordinator	dr Tomasz Grzegorek	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	6	mgr Tomasz Kulczycki

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs wprowadza w problematykę metodologiczną psychologii na tle ogólnej metodologii nauk. Omówione zostaną podstawowe pojęcia, koncepcje i spory z filozofii nauki oraz scharakteryzowany dokładnie schemat postępowania badawczego (nomotetycznego) w psychologii. Na ćwiczeniach zostaną dokładnie omówione elementy warsztatu badawczego psychologa oraz przedyskutowane najważniejsze założenia leżące u podstaw badań naukowych.

Warunki wstępne

Wiedza	brak
Umiejętności	bierna znajomość j. angielskiego
Kursy	brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>1. Student ma podstawową wiedzę o istocie metody naukowej, w szczególności o metodzie psychologii. Potrafi wskazać miejsce psychologii w systemie nauk i opisać relacje względem innych dyscyplin. Definiuje najważniejsze pojęcia i opisuje podstawowe spory z zakresu filozofii nauki i metodologii psychologii. Porządkuje jej wewnętrzną niejednorodność i identyfikuje poszczególne nurty teoretyczne. Wie czego można oczekiwać od psychologii jako nauki, a czego oczekiwać nie należy.</p> <p>2. Zna warsztat badawczy psychologa, potrafi dokładnie scharakteryzować poszczególne etapy prowadzenia badania empirycznego i zdaje sobie sprawę z trudności i pułapek metodologicznych. Prawidłowo identyfikuje dylematy związane z prowadzeniem badań psychologicznych i wykorzystywaniem ich wyników.</p>	W01, ...

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>1. Umie zaplanować badanie empiryczne, zna metody pozyskiwania danych i sposoby ich analizowania. Potrafi dobrać adekwatną do problemu i okoliczności badania metodę.</p> <p>2. Czyta publikacje naukowe ze zrozumieniem i potrafi logicznie i rzeczowo streścić teksty z zakresu metodologii nauk.</p>	U01, ...

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	<p>1. Zachowuje krytycyzm wobec poznanych poglądów i ostrożność w wyrażaniu opinii własnych. Śmiało uczestniczy w dyskusji. Potrafi bronić publicznie przyjętego przez siebie punktu widzenia. Potrafi zmienić pod wpływem argumentów zajmowane przez siebie stanowisko.</p> <p>2. Pracuje samodzielnie. Potrafi planować uczenie się, czyta teksty systematycznie.</p>	K01, ...

Orga
nizac
ja

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	30									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład ze slajdami. Ćwiczenia z analizą tekstów i dyskusją.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

W1	egzamin
W2	egzamin
U1	aktywność na ćwiczeniach
U2	aktywność na ćwiczeniach
K1	aktywność na ćwiczeniach
K2	aktywność na ćwiczeniach
...	

Kryteria oceny   Znajomość treści wykładów (50%) oraz lektur (50%)

Uwagi   Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Czym jest nauka

1. Rodowód metody naukowej
2. Cechy faktu naukowego
3. Struktura i funkcje teorii
4. Kumulacja wiedzy naukowej
5. Społeczny kontekst uprawiania nauki

Jak naukowo uprawiać psychologię

6. Specyfika psychologii jako dyscypliny naukowej
7. Problem badawczy, hipoteza, układ zmiennych
8. Pomiar zmiennych psychologicznych
9. Metody weryfikowania hipotezy: obserwacja i eksperyment
10. Dobór próby badawczej i pułapki w badaniach z udziałem ludzi
11. Opis statystyczny próby: właściwości rozkładu wyników pomiaru
12. Opis statystyczny próby: relacje pomiędzy zbiorami wyników pomiaru
13. Zasady uogólniania opisu próby na populację
14. Interpretowanie rezultatów analizy statystycznej w świetle teorii
15. Wytwarzanie tzw. wiedzy psychologicznej i jej społeczna recepcja

Wykaz literatury podstawowej

- 1) A. Chalmers, *Czym jest to, co zwiemy nauką?* Wrocław: Siedmioróg 1993, rozdz. 1, 2, 3, 13
- 2) I. Lakatos, *Nauka i pseudonauka*. [w:] *Pisma z filozofii nauk empirycznych*. Warszawa: PWN 1995, 352-362
- 3) T. Nagel, *Co to wszystko znaczy?* Warszawa: Aletheia 1998, rozdz. 3, 4, str. 23-42
- 4) P. Francuz, R. Mackiewicz, *Liczby nie wiedzą skąd pochodzą*. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2007, str. 9-75, 131-170, 579-616
- 5) R. Nisbett, T. Wilson, *Powiedzieć więcej niż się wie. Sprawozdania słowne o procesach psychicznych* [w:] *Czy powrót do introspekcji?* Red. T. Tyszka, Warszawa: PWN 1995, str. 59-115
- 6) E. Loftus, J. Palmer, *Reconstruction of Automobile Destruction: An Example of the Interaction Between Language and Memory*. „Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior” 13, 1974, str. 585-589
- 7) M. Orne, *Eksperyment psychologiczny z punktu widzenia psychologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem wpływu zmiennych sugerujących hipotezę i ich implikacji*. [w:] *Społeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów*. Red. J. Brzeziński, J. Siuta, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1991, str. 17-32
- 8) J. Brzeziński, D. Doliński, *O aktywnym przeciwdziałaniu nierzetelnościom w badaniach naukowych w kontekście praktyki badawczej psychologów społecznych*. [w:] *W poszukiwaniu jakości życia. Studium interdyscyplinarne*. Red. A. Wudarski. Frankfurt n/Odrą 2014, str. 785-798
- 9) H. Eysenck, *Zmierzch i upadek imperium Freuda*. Kraków: WiR Partner 2002, rozdz. 8, str. 128-146

Wykaz literatury uzupełniającej

--

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi
Wykład

Konwersatorium,
wiczenia, laboratorium, itd.

Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym

liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi
Lektura w ramach przygotowania do zajęć

Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą
przedmiotu

Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)

Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia

Ogółem bilans czasu pracy

Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika